

GION NÁNDOR

Jéghegyek fölött

HANGJÁTÉK¹

[Előhang]

M. HOLLÓ JÁNOS: *Bizonyára most is vannak ott írók, merthogy írók mindenütt vannak, és ez nagy baj... Vagy talán az a baj, hogy már nem szeretem igazából az írókat, túl sokat megismertem közelről, és nekem jó szemeim vannak, néha bevérződnek ugyan, de azért tisztán látok, ha világosság van. Persze kezdő koromban nekem is voltak kedvenc íróim. Mármint azok, akikkel sohasem találkoztam, csak a könyveikkel... Például Hemingway, aki sokáig élt ott. Megírták az újságok, ő viszont megírta az Öreg halászt... Vagy Graham Greene. A Havannai emberünk nem rossz könyv. Ahogyan abban a szikrázó napsütésben... No, mindegy, Szerb Antalt is kedveltem, bár ő a szikrázó napsütés helyett inkább a ködös Angliához vonzódott, és azt hiszem, neki volt igaza. Az írók legfeljebb csak a ködben szépek... Napfényben csúnyák, sötétben elvannak... Az egész világnak jót tenne, ha ködbe burkolózna. De hát a repülőgépek magasan a ködök felett járnak, és nagyon unalmas fentről az élet, különösen éjszaka...*

(A háttérben repülőgépzúgás, a pilóta spanyol és angol nyelvű szövege: Hölgyeim és uraim! 12 ezer méter magasan repülünk... a jéghegyek fölött... alattunk fehérlenek... gyönyörűek...)

M. HOLLÓ JÁNOS: *(magában)* A csillagokat tisztán látni, jéghegyeket azonban nem. Éjszaka van és sötétség... Sajnálom, hogy a csillagokkal együtt nem láthatom a jéghegyeket is, mondjuk, néhány eszkimóval és sok fókával...

GARA: *(ásít, most ébred)* Hol vagyunk?

M. HOLLÓ JÁNOS: A pilóta az előbb azt mondta, hogy a jéghegyek fölött...

GARA: Jéghegyek?

¹ Gion Nándor eddig publikálatlan forgatókönyve az író azon élményeiből táplálkozik, amelyeket a Jugoszláv Írószövetség küldöttségében kubai útja során átélt, és amelyeket két novellában is feldolgozott: *Ahol szépek a tengeri kagylók* (Tiszatáj, 1995/6., 10–21), illetve *Jéghegyen szalmakalaphban* (első ismert megjelenése az író azonos című novelláskötetében: Osiris, Budapest, 1998). A most közreadott szöveget dr. Nagy Géza Gehringer Éva segítségével az író hagyatékában (OSzK Kézirattár, Fond 583) lévő kéz- és gépiratokból rögzítette. Az ő munkájukat és Gion Eszternek a mű közreadásához való hozzájárulását ezúton is köszöni a többféle szövegváltozatból a jelen szöveg véglegesítője és e sorok írója, Kurcz Ádám István.

- M. HOLLÓ JÁNOS: Én fenntartás nélkül megbízom a pilótákban. Tudom, hogy a pilóták komoly, tájékozott és nagy szakértelmű emberek.
- GARA: Kubában nincsenek jéghegyek.
- M. HOLLÓ JÁNOS: Kicsit kanyargósan utazunk. Északi vargabetűvel... Én sem értem, miért. De nem félek a repüléstől... A hosszú repülőutaktól sem...
- GARA: Én semmitől se félek... a montenegróiak semmitől se félnek...
- M. HOLLÓ JÁNOS: Akkor aludj tovább...
- GARA: Már két hete alszom. Vagy iszom. Egyébként Bulatovicsnak hívnak.
- M. HOLLÓ JÁNOS: Már mondtad.
- GARA: A becenevem Garavi. Montenegrói vagyok.
- M. HOLLÓ JÁNOS: Ezt is mondtad. Én majd csak Garának hívlak, mert ez magyarsabbnak hangzik... Tudniillik én vajdasági magyar vagyok...
- GARA: Miért megyünk mi egyáltalán Kubába?
- M. HOLLÓ JÁNOS: Jutalomból. Állítólag nagyon szép ország.
(Csöndes háttérzaj, zene, felerősödik a repülőgép motorjának zúgása, a gép landol a repülőtéren, ajtónyitás, recsegő mikrofonhangon angol nyelvű utasítás a kiszálláshoz.)
- ANGELINA: Angelina vagyok a Nagykövetségről, én leszek a tolmácsuk. Maguk a jugoszláv irókküldöttség?
- M. HOLLÓ JÁNOS: Igen. Mind a ketten.
- ANGELINA: Ő Jimenez Saura a kubai írószövetségtől.
(Hadaró, elmosódó spanyol üdvözlő szöveg, amely a későbbiekben is gyakran hallatszik, de csak a fordítása értelmes és érthető.)
- ANGELINA: Jimenez szívélyesen üdvözli magukat a kubai írószövetség nevében.
- GARA: Itt milyen nyelven beszélnek?
- M. HOLLÓ JÁNOS: Spanyolul.
- GARA: Nem tudok spanyolul. És miért van itt ilyen meleg? Az előbb még a jéghegyek fölött voltunk.
- M. HOLLÓ JÁNOS: Az régebben volt. Amikor azt az üveg whiskyt vásároltad vámmentesen.
- GARA: Gyönyörű helyre érkeztünk. Melyik hotelben lakunk?
- ANGELINA: A Sevillában.
- M. HOLLÓ JÁNOS: Erről Graham Greene jut eszembe.
- GARA: Az kicsoda?
- M. HOLLÓ JÁNOS: Régi ismerősöm. Majd mesélek róla, ha a Sevilla Hotelbe érkeztünk.
(Gépkocsi motorjának zúgása hallatszik, ami lassan lehalkul, és felvonóbúgássá változik.)
- M. HOLLÓ JÁNOS: Hát itt lennének a Sevilla Szállóban, amelynek folyosóin valamikor régen Hasselbacher doktor whiskyvel feltöltve részegen bolyongott, miközben az orra előtt a porszívókereskedő Mr. Wormoldot beszervezték angol titkosügynöknek.
- GARA: Nem ismerem ezeket az urakat. Hol van a szobánk?
(Ajtónyitás hallatszik, spanyol beszéd, majd a fordítás.)

ANGELINA: Jimenez azt mondja, hogy a fürdőszobában csak tisztálkodásra használják a vizet, ne igyanak belőle, mert a havannai csapvíz mindenféle gyomorbántalmakat okoz.

GARA: Miért ilyen sovány ez a lány?

M. HOLLÓ JÁNOS: Tényleg, miért vagy ilyen sovány?

ANGELINA: Amikor Belgrádból ideküldtek, még nem voltam ennyire sovány. De itt nagyon rossz a kozst.

M. HOLLÓ JÁNOS: Vetkőzzünk ingujjra. Szerintem még akkor is bűdösre fogjuk iz-zadni magunkat. De majd alaposan megtisztálkodunk.

(Spanyol beszéd, majd a fordítás hallatszik.)

ANGELINA: Jimenez szeretné átadni a zsebpénzüket, és szeretné köszönteni Önöket.

GARA: Hozzál poharakat, köszöntés előtt igyunk egy kis whiskyt.

(Pohár- és üvegsörgés, ismét spanyol beszéd, majd a fordítás.)

ANGELINA: Jimenez Saura elvtárs azt mondja, hogy az irodalom és általában a művészetek mindenk fölött állnak, és ő a világ minden íróját édestestvérének vallja. Önöket is az édestestvérének tartja, és örül, hogy együtt lehetünk ebben a szállodában, ahol már rengeteg nagy író megfordult és megaludt, és valamennyien elégedettek voltak.

GARA: Előbb igyunk egyet. Azután közöld az illetővel, hogy mi is módfelett elégedettek vagyunk, hogy itt lehetünk ebben a gyönyörű országban, ezen a gyönyörű helyen, a nagy írók nyomdokaiban, bár be kell vallanom, hogy mi igen kicsiny és jelentéktelen írók vagyunk...

M. HOLLÓ JÁNOS: *(felhördül, ráförmed Angelinára)* Nehogy lefordítsd ezt a baromságot! Én nem vagyok kicsiny és jelentéktelen író.

GARA: *(gúnyosan)* Elnézést. Soknemzetiségű országunkban nem olvasom a kisebbségek nyelvén megjelenő remekműveket, és ezentúl sem szándékozom elolvasni. Inkább elhiszem rólad, hogy nagy író vagy. Én sajnós, igen kicsiny író vagyok.

M. HOLLÓ JÁNOS: Én viszont ezt hiszem el fenntartás nélkül, bár csak a repülőgépen ismertelek meg személyesen.

GARA: Nem kell dühöngeni. Megdőbbent a lobbanékonyságod. Azt már hallottam, hogy a magyar nők tüzesvérűek, de a magyar férfiakról úgy tudtam, hogy általában pipogya és lagymatagok.

M. HOLLÓ JÁNOS: Rosszul tudtad.

ANGELINA: Most mit tolmácsoljak Jimeneznek?

M. HOLLÓ JÁNOS: Dicsérd meg az országát és a szocializmust, valamint országának vendégszerető népét. Továbbá közöld vele, hogy boldogok vagyunk, amiért valamelyest kitágíthatjuk a nagy írók körét.

(Angelina halk, spanyol nyelvű fordítása hallatszik, Jimenez Saura, ezután Angelina tisztán hallható tolmácsolása következik.)

ANGELINA: Holnap majd megmutatunk néhány irodalmi nevezetességet, Hemingway házáat mindenképpen, és elmegyünk Matanzas szépséges strandjaira is, sokat beszélgetnek majd az irodalomról, Jimenez is író, eddig öt regényt írt, ha úgy kívánják, az egyiknek a tartalmát akár most mindjárt elmeséli.

M. HOLLÓ JÁNOS: Nem kívánjuk.

(Ismét Jimenez Saura halk beszédje, majd Angelina tolmácsolása.)

ANGELINA: Jimenez mégis elmeséli első regényét, Kuba indián őslakóiról szól, akik paradicsomi jólétben élvezték életüket a szigeten, minden megtermett szinte magától, amire csak szükségük volt, nem kellett dolgozniuk, nem ismerték a rettegést, mert földjükön kizárólag békés élőlények nyüzsögtek, ragadozók nem voltak erre felé, legfeljebb a tengerben bukkant fel időnként egy-egy cápa vagy kardhal, de hát ezek nem jöttek ki a partra. Ellenben egy szép napon partra szálltak a spanyolok, leigázták és megdolgoztatták a tétlenséghez és békességhez szokott őslakókat, mire azok rekordidő alatt kipusztították magukat: a családfejek elválták feleségeik és gyermekeik torkát, aztán hasonlóképpen végeztek magukkal is. Nem maradt egyetlen szál indián sem.

GARA: Biztosan nagyon jó regény. *(hallatszik, hogy ismét italt tölt a poharakba)* Kár, hogy én nem vagyok regényíró. Szerencsére itt van a zseniális magyar barátom, majd ő elmeséli egyik regényét.

(Rövid csönd, mindenki, de főként M. Holló János zavarban van.)

M. HOLLÓ JÁNOS: Hát... ez is igen szomorú történet. Egy szerencsétlen házaspárról írtam, egy jámbor férjről és annak kicsapongó feleségéről. A feleség üzletszerűen gyakorolta a kicsapongásokat, igen alacsony régiókban, leginkább részeg idénymunkásokkal, esetleg teherautósofőrökkel feküdt össze koszos falusi kocsmák félreeső helyiségeiben, kliensei sokszor gorombáskodtak vele, egyszer annyira összeverték, hogy alig tudta hazavonszolni magát, és akkor a jámbor férj magukra gyűjtötte házukat, mindketten bentégték, az utcabeli emberek meg a rossz emléké hűz parazsa fölé hajoltak, ráköpdös-tek, és mélyen belelegették a felcsapódó párát, ez állítólag gyógyítja a száj- és torokbetegségeket.

GARA: Magyar házaspároknál előfordulhat ilyesmi.

M. HOLLÓ JÁNOS: Nem magyar nemzetiségű házaspár volt. De azok, akik a parázs fölé hajoltak, azok magyarok voltak.

ANGELINA: *(fordítja spanyolra a történetet, azután megkérdezi M. Holló Jánostól)* Ez igaz?

M. HOLLÓ JÁNOS: Akár igaz is lehetne. Egy Natasa nevű lány mesélte el nekem, állítólag az ő szülei hamvasztották el magukat ily módon és ilyen okok-

ból, persze Natasa nem beszél mindig igazat, egyébként a vasútállomáson szedtem fel nemrégén egy hideg éjszakán, most a lakásmat őrzzi, és a történetét sohasem írtam meg.

(Jimenez Saura és Angelina halkán beszélgetnek spanyolul, azután Angelina lefordítja a beszélgetés lényegét.)

ANGELINA: Holnap reggel tíz órakor egy nagy autó jön ide, és elhozza magukat az írószövetségbe. Ott megbeszélik a hivatalos dolgokat, azután fél tizenkettő körül a nagy autóval elmegyünk Matanzasba. Hozzanak fürdőnadrágot és pizsamát. Megfürdünk az óceánban és visszajövünk. Most el kell vezetnem Jimenezt, kissé elbágyadt a whiskytól.

(Ajtónyitás, ajtócsukódás, léptek zaja hallatszik. Angelina elmegy Jimenez Saurával.)

GARA: A kubaiak szemmel láthatóan nem bírják a szeszcsinált.

M. HOLLÓ JÁNOS: Itt melegebb van, mint minálunk. Lelassul a szervezet működése, a tömény ital gyorsan fejbe vágja az embert... Úgy hallottam, hogy errefelé inkább koktélféléket isznak.

GARA: Utálok minden koktélt. Az igazi férfiak igyanak igazi tiszta italt és ne holmi összekavart lötytyöket.

(Ismét ajtónyílás hallatszik, Angelina jön vissza a szobába.)

ANGELINA: Beraktam Jimenezt az autóba. Most már lemehetünk az étterembe megebédelni. Mindent az írószövetség fizet, annyit ehetünk, amennyit akarunk.

GARA: Te egyél nagyon sokat. Olyan lapos vagy, mint a deszka.

M. HOLLÓ JÁNOS: Előbb lezuhanyozunk és átöltözünk. Tajtékosak vagyunk, mint az igáslovak, és büzlünk, mint a görények.

ANGELINA: Megvárom magukat lenn, az étteremben.

GARA: Előbb én megyek a tus alá. Lemosakszom, a gyanús összetételű vízből egy kortyot sem fogok inni, mert nem akarok gyomorrajt kapni.

(Ajtócsapkodás, zuhanyozás és a holmik szétpakolásának zaja hallatszik.)

GARA: Felpofozom azt az idétlen kölyköt, amint hazaérek.

M. HOLLÓ JÁNOS: Kiról van szó?

GARA: A fiamról. Ő csomagolta be a holmijaimat, és kifelejtette a zoknikat. Nincs egyetlen tiszta zoknim sem.

M. HOLLÓ JÁNOS: Miért nem a feleséged szerelt fel e hosszú útra?

GARA: Nincs feleségem. Elváltunk két héttel ezelőtt. A fiam csomagolt be, és kifelejtette a zoknikat.

M. HOLLÓ JÁNOS: Nekem Natasa csomagolt be, és minden rendben van. Natasa ugyan nem a feleségem, de jártas a kóborlásokban. Gyorsan és praktikus csomagol.

GARA: Felpofozom azt az idétlen kölyköt a zoknik miatt.

M. HOLLÓ JÁNOS: *(sajnálkozva)* Az ember ne búslakodjon zoknik és nők miatt. Havannában nyüzsögnek a stricik és a kurvák. Annyi nőt találsz magadnak, amennyit akarsz.

GARA: Honnan tudod?

M. HOLLÓ JÁNOS: Az egyik kedvenc írótól. Ő jól ismerte Havannát, igaz még a szocialista idők előtt.

GARA: Menjünk ebédelni. Gyalog menjünk le, hogy kifújjam magamból a whiskyt. Azután majd körülnézünk a nők irányában.

(Ajtónyitás, ajtócsukás, gyors léptek.)

M. HOLLÓ JÁNOS: Nem mehetünk le a lépcsőkön. Láncot húztak elénk. Egyébként nem is bánom, nem szeretek lépcsőket mászni. Menjünk liften.

GARA: A liftkezelő ellenszenves és undorító pofa.

M. HOLLÓ JÁNOS: Majd megszokjuk ezt is.

(Jellegzetes csöngetés, amikor kinyílik, és amikor becsukódik a felvonó ajtaja.)

GARA: Undorító ez a pofa. És pisztolyt hord a segge fölött.

M. HOLLÓ JÁNOS: Majd lekenyerezzük valamivel.

GARA: Mivel?

M. HOLLÓ JÁNOS: Még nem tudom. De majd kitalálom. Angelina is segíthet.

(Felvonó ajtaja nyílik és csukódik. Siető léptek.)

GARA: *(dühösen)* Miért zárják el előlünk a lépcsőket?!

ANGELINA: A biztonságuk miatt. Mindenkit ellenőriznek, csak felvonóval lehet közlekedni az emeletek között. Ide nem jöhet be akárki.

M. HOLLÓ JÁNOS: Mr. Wormoldot manapság itt nehezen lehetne beszervezni titkosügynöknek. Hasselbacher doktor sem ödönghetne részegen a folyosókon.

GARA: Még mindig nem tudom, hogy ki a fene az a Wormold és Hasselbacher doktor.

M. HOLLÓ JÁNOS: Mondtam már, hogy régi ismerőseim. Hasselbacher doktor egyébként meghalt. Egy bárszékről lőtték le.

GARA: Micsoda? Hol történt ez?

M. HOLLÓ JÁNOS: Itt Havannában. Hosszú mese.

ANGELINA: Graham Greene?

M. HOLLÓ JÁNOS: Ő bizony.

ANGELINA: Megrendelhetem az ebédet?

M. HOLLÓ JÁNOS: Én valami megbízható ételt kérek. Mondjuk marhahúst.

GARA: Nekem mindegy.

(Edénycsörgés. Halk zene szól a háttérből. Felszolgálati zajok, evőeszközök csörgése, enni kezdenek.)

GARA: Együk meg minél gyorsabban ezt az akármit. Aztán el kell menünk zoknit venni.

ANGELINA: *(zavartan)* Kicsit nehéz lesz...

GARA: Hogyhogy nehéz lesz? Van pénzem! Kaptam pesókat ettől a Saurától.

(Szokásos étkezési zajok, a pincérek távoli spanyol beszéde, háttérzene.)

M. HOLLÓ JÁNOS: Nekem nincs szükségem zoknikra. Elálmosodtam. Én ebéd után mindig alszom. Még Havannában is.

GARA: Mi Angelinával elmegyünk vásárolni.

(Léptek zaja. Felvonó zúgása. Elhalkuló zene.)

GARA: Hová a jóistenbe küldtek bennünket? Ebben a városban nincsenek boltok. Végiggyalogoltam fél Havannát, mire Angelina talált egy sílány áruházat, de ott nem akartak kiszolgálni, mert nincs vásárlási jegyem. Dollárokat is kínálgattam nekik, de ők vásárlási jegyet követeltek, végül egy öreg néger megsajnál, és eladott nekem egy cetlit, ezzel szereztem egy pár zoknit. Most van összesen két pár zoknim, izzadok a melegben, és állandóan bűdös lesz a lábam.

M. HOLLÓ JÁNOS: *(álmosan)* Hordhatod az én zoknijaimat is.

GARA: Kialudtad magad?

M. HOLLÓ JÁNOS: Igen. Lehet, hogy még boldog is leszek ebben a meleg városban. Ha találok egy szép lányt, aki nem olyan sovány, mint Angelina.

GARA: Sohasem leszel boldog ebben a városban. Itt még gyufája sincs senkinek. Az áruház előtt rágyújtottam egy cigarettára, erre legálább tízen megrohantak és tüzet kértek tőlem. Milyen város az, ahol még gyufa sincs? Pedig az őslakos indiánoknak még minden megtermett itt szinte magától.

M. HOLLÓ JÁNOS: Nekem rengeteg gyufám van. A világ összes szállodájából ellopok a reklámgyufákat.

(Gyufasercenés, rágyújtanak.)

GARA: Nőket ide nem hozhatunk föl. Úgy őrzik ezt a szállodát, mint egy fegyverraktárt. Mi a fenét őriznek? Rajtunk kívül egy-két orosz vagy bolgár delegáció lődörög itt. A lépcsőket lezárták, minden kong az ürességtől, és én utálok az ürességet.

M. HOLLÓ JÁNOS: Majd mi betöltjük ezt az ürességet. Gyönyörű kubai nőket hozunk föl a szobánkba.

GARA: Hogyan?

M. HOLLÓ JÁNOS: Lefizetjük a liftkezelőt.

GARA: Mivel? Ezeknek még a dollár sem kell. Mivel fizetjük le ezeket a gyanakvó brigantikát?

M. HOLLÓ JÁNOS: Gyufával... *(halk öltözködési neszezés hallatszik)* Úgy látom, beesteledett, mehetünk vacsorázni.

GARA: Angelina már türelmetlenül és éhesen vár bennünket az előcsarnokban. Láttad, hogy mennyi mindent megevett ebédre?

M. HOLLÓ JÁNOS: Láttam.

GARA: Nem értem, hogy hová fér abba a sovány testbe az a sok kaja.

M. HOLLÓ JÁNOS: Én sem értem.

GARA: Biztos vagyok benne, hogy vacsorára is rengeteget fog zabálni.

M. HOLLÓ JÁNOS: Kivárjuk. Azután belevetjük magunkat az éjszakai életbe. Előbb azonban a pisztolyos felvonókezelőt meglágyítom egy gyufásdobozzal... Ez talán jó lesz. Olaszországban a Garda-tó mellett loptam egy szállodából. Ha jól látom, Sirmionét ábrázolja.

(Léptek zaja, liftzúgás.)

RATKÓ BALTICS: Engedjék meg, hogy bemutatkozzam. Ratkó Balticsnak hívnak. Egy ismert belgrádi külkereskedelmi vállalatnak vagyok a képviselője. Megtudtam, hogy hazai írók érkeztek ide...

M. HOLLÓ JÁNOS: Hirtelenében azt hittem, hogy angol titkosügynökbe botlottunk.

RATKÓ BALTICS: Ne vicceljen már! Crna Gorából jöttem ide, és nagyon egyedül érzem magam.

GARA: Melyik nemzetségből származol?

RATKÓ BALTICS: A Cucákból.

GARA: Őket nem szeretem túlságosan, de azért örülök, hogy találkoztunk.

RATKÓ BALTICS: Én is örülök a honfitársaimnak. Ma éjszaka a vendégeim vagytok. Jobbnál jobb helyekre viszlek el benneteket.

M. HOLLÓ JÁNOS: Előbb gondoskodnunk kell Angelináról.

GARA: Angelina! Te most vacsorázzál meg, aztán menjél haza aludni. Gyöngye vagy és elfáradtál. Mi pedig szétnézünk a kubai nők körében.

ANGELINA: *(riadtan)* De nekem magukkal kell maradnom. Ezért fizetnek, és...

M. HOLLÓ JÁNOS: Menjél aludni, és hízzál meg egy kicsit.

ANGELINA: Az utcákon ünnepség van...

M. HOLLÓ JÁNOS: Ez kell nekünk. Lássuk az ünnepséget, te meg szedjél egy-két kilót magadra.

(Ünnepelés zaja hallatszik először távolabbról, azután egyre közelebből, férfiak és nők énekelnek vidáman, spanyol nyelven.)

RATKÓ BALTICS: Ritka pillanatot fogtunk ki. Ingyen sört osztanak a népnek.

GARA: Papírzacskókban?

RATKÓ BALTICS: Nincs poharuk, ezért papírzacskókban mérik a sört. A kubaiak már két zacskó sörtől is jókedvűek lesznek és könnyen kezelhetők. Igazán szeretetreméltó emberek.

(A zaj egyre jobban felerősödik, a beszélgetés hangosabb lesz.)

GARA: Menjünk a nők közé. Ebben a városban állítólag szebbnél szebb nők nyüzsögnek. Egy skatulya gyufáért a legszebbet is felvihetjük a szobánkba.

RATKÓ BALTICS: Ez ma már nem egészen ilyen egyszerű. Gyertek utánam, van itt egy nagyon tiszta kis bár, ahová csak külföldieket és válogatott kubaikat engednek be. Az útlevelel nálatok van?

M. HOLLÓ JÁNOS: Nálunk van.

(Az ünneplők éneklése és zajongása elhalkul, megszűnik. Pohárcsörgés hallatszik.)

M. HOLLÓ JÁNOS: Úgy hallottam, hogy ezen az éghajlaton koktélokot szoktak inni. Mit javasolsz?

RATKÓ BALTICS: Daiquirit. Minden valamirevaló író kipróbálta már, és majdnem mindegyik dicsérte.

M. HOLLÓ JÁNOS: Mi az a daiquiri?

RATKÓ BALTICS: Nem tudom pontosan, hogy miből kotyvasztják össze, de rum, citromlé, cukor és sok turmixolt jég van benne. Majdnem olyan, mint a fagyalt, valamivel persze töményebb, és persze jókedvre deríti az embert.

M. HOLLÓ JÁNOS: Ezt kérem.

GARA: Én maradok a whiskynél.

M. HOLLÓ JÁNOS: Megint be fogsz rúgni.

GARA: Nem baj. Hol vannak a szép kubai nők?

RATKÓ BALTICS: Én nem nagyon kapkodnék értük.

GARA: Miért?

RATKÓ BALTICS: Három vagy négy hónappal ezelőtt itt járt egy barátom és hát... közeli viszonyba keveredett egy itteni nővel. Amikor hazament, furcsa tüneteket észlelt az alsó testrészen, kórházba vitték, az orvosok vizsgálgatták és tanácstalanok voltak, számukra ismeretlen kórokozókra bukkantak, végül kénytelenek voltak eltávolítani a barátom egyik heréjét.

GARA: Vagyis kiherélték?!

RATKÓ BALTICS: Így is mondhatnánk.

GARA: *(felháborodva)* Úristen, micsoda helyre küldtek bennünket! Máris teljesen kihűltem a köldökömtől lefelé, az ágyékom jéghideg. Nem csodálom, hogy az őslakos indiánok kiirtották magukat. Hogyan szaporodnak itt egyáltalán az emberek?

RATKÓ BALTICS: Szeretik a szerelmet. És gyakorolják is mindenütt. Még a tengerben is. Fürdés közben a meleg tengeri vízben. Az itteni férfiak nyilván ellenállóbbak a helybéli nyavalyákkal szemben, észre sem veszik az olyan betegségeket, amiktől a magunkfajtákat kiherélik.

GARA: Teljesen kihűltem. Lehet, hogy egész életemben impotens maradok.

RATKÓ BALTICS: Egyél sok osztrigát. Az osztriga garantáltan felfokozza a férfiasságot.

M. HOLLÓ JÁNOS: Én inkább még egy daiquirit kérek.

GARA: Én meg még egy whiskyt.

(Pohárcsörgés, italozás.)

- M. HOLLÓ JÁNOS: Gondoskodnunk kellene Angelináról. Szerintem még mindig a szálloda előcsarnokában ül, és nagyon bánatos, mert nem tud rólunk jelentést írni.
- GARA: Nem érdekelnek a nők. Még Angelina sem. Nem akarom, hogy kiheréljenek. Aludni akarok.
- M. HOLLÓ JÁNOS: Majd én eligazítom Angelinát.
- RATKÓ BALTICS: Holnap is a vendégeim vagytok.
(Fokozatosan ismét felerősödik az ünnepi zajongás, mivel kimentek a bárból, aztán a zaj elhalkul, mert M. Holló János betér a szállodába.)
- ANGELINA: Muszáj volt megvárnom magát. Tudnom kell, hogy mit csinálnak, minden napról referálnom kell.
- M. HOLLÓ JÁNOS: Igyál meg egy vitamindús koktélt. Felélénkít, és utána már játszi könnyedséggel referálsz, és talán még ki is gömbölyödsz egy kicsit. Én majd a hideg daiquiritól gömbölyödök ki.
- ANGELINA: Narancsitalt kérnék.
- M. HOLLÓ JÁNOS: Rendeld meg, te tudsz spanyolul.
(Angelina halk spanyol nyelvű italrendelése hallatszik.)
- M. HOLLÓ JÁNOS: Nem érzed magad néha egyedül e furcsa és idegen városban?
- ANGELINA: Állandóan egyedül vagyok. Nem érzem magam jól itt. Az emberek nagyon kedvesek, de nagyon szegények, és a menzán pocskék kosztot kapunk.
- M. HOLLÓ JÁNOS: Amíg velünk vagy, fejedelmien étkezhetsz.
- ANGELINA: Maguk elmennek két hét múlva, nekem meg maradnom kell.
- M. HOLLÓ JÁNOS: Legalább tökéletesen megtanulsz spanyolul.
- ANGELINA: A kubaiak csúnyán, kifecamítva beszélnek a spanyol nyelvet. Például azt, hogy többé-kevésbé, úgy mondják, hogy „mao meno”, holott egészen másképp kell mondani.
- M. HOLLÓ JÁNOS: Szerelmesnek kellene lenned. Sürgősen. Persze megfelelő férfiakba, akiket nem fertőznél meg titokzatos kórokkal.
- ANGELINA: Sohasem voltam szerelmes.
- M. HOLLÓ JÁNOS: Ez nagy hiba. Szívesen elmesélnék egy történetet, amelyet egy ismert magyar író írt meg egy kelta lovagról, és aminek az a tanulsága, hogy az embernek okvetlenül szerelmesnek kell lennie.
- ANGELINA: *(ásít)* Fáradt vagyok. Elmegyek a kollégiumba. Holnap Matanzasba megyünk.
- M. HOLLÓ JÁNOS: Hát akkor aludjuk ki magunkat Matanzas előtt. Hazakísérlek.
- ANGELINA: Nem, nem. Itt lakom a közelben, és ebben a városban mindenki biztonságban van.
- M. HOLLÓ JÁNOS: Tehát amolyan kollégiumfélében laksz?
- ANGELINA: Olyasfélében. Egy magyar lány is lakik ott, Krámer Editnek hívják, ő Budapestről jött ide tanulni.

M. HOLLÓ JÁNOS: Szép lány?

ANGELINA: Szép fekete haja van.

M. HOLLÓ JÁNOS: Mondd meg neki, hogy holnap délelőtt legyen az írószövetség előtt. Visszük őt is Matanzasba.

ANGELINA: Nem hiszem, hogy Jimenez beleegyezik.

M. HOLLÓ JÁNOS: Bele fog egyezni. Most pedig búcsúzzunk el.

ANGELINA: Remélem, jól érezte magát az első estén Havannában.

M. HOLLÓ JÁNOS: Mao-meno.

(Utcai zaj, gépkocsik zúgása.)

M. HOLLÓ JÁNOS: Te lennél Krámer Edit? Remélem, nem terjesztesz titokzatos kórokat.

KRÁMER EDIT: Nem. Nem terjesztek semmiféle kórokat.

M. HOLLÓ JÁNOS: Akkor szállj be az autóba. Matanzasba megyünk, és nagyon jól fogjuk érezni magunkat.

(A háttérből Jimenez Saura gyors spanyol beszéde hallatszik, majd Angelina fordítása.)

ANGELINA: Jimenez azt mondja, hogy idegenek nem utazhatnak velünk.

M. HOLLÓ JÁNOS: Edit nem idegen, és nélküle én sem megyek sehová. Ebből pedig nemzetközi botrány lesz.

(Halk spanyol nyelvű párbeszéd Angelina és Jimenez Saura között.)

ANGELINA: Edit is velünk jöhet.

M. HOLLÓ JÁNOS: Így képzeltem én is.

(Gépkocsijátók csapkodása, begyújtott autómotor zúgása, induló gépkocsi kerekeinek csikorgása hallatszik.)

M. HOLLÓ JÁNOS: Honnan jöttél?

KRÁMER EDIT: Budapestről. A nyolcadik kerületből.

M. HOLLÓ JÁNOS: Elég szép kerület. A lányok ott nagyon rövid szoknyában járnak.

KRÁMER EDIT: Én itt is szeretek rövid szoknyában járni.

(Motorzúgás közben a háttérben Angelina és Saura gyors spanyol párbeszéde hallatszik.)

ANGELINA: Jimenez szeretné elmesélni legújabb regényének a tartalmát. Egy írástudatlan fiúról szól, aki világhírű bokszoló lett.

M. HOLLÓ JÁNOS: Ezúttal hanyagoljuk a bokszolókat, a nőekkel akarok foglalkozni.

(Ismét halk és gyors spanyol párbeszéd hallatszik.)

ANGELINA: Jimenez azt kérdezi, hogy együtt maradhat-e sokáig egy soknemzetiségű ország? Esetleg széthullhat-e?

M. HOLLÓ JÁNOS: Bizony széthullhat.

GARA: Ne mondjál ilyeneket külföldiek előtt. A mi országunk sohasem hullik szét.

M. HOLLÓ JÁNOS: Hagyjuk most a politikát. A nyolcadik kerületi lányokkal akarok foglalkozni Matanzasig, ott szépen megebédelünk, azután én lefekszem aludni, később pedig megfürdünk az óceánban.

(Gépkocsi motorjának zúgása, amely fokozatosan átváltozik tengerzúgásba. Egyre kifejezettebben hallatszanak a tenger hullámainak a csapkodásai.)

GARA: Hé, te magyar író! Ébredj már fel! Gyere ide a partra.

(Ismét a tenger zúgása, majd M. Holló János álmos hangja.)

M. HOLLÓ JÁNOS: Miért ez a nagy lárma?

GARA: Nagy eseményről maradtál le. Egy igazi regényíró nem hagyhat ki ilyesmit az ebéd utáni alvás miatt.

M. HOLLÓ JÁNOS: Miről van szó?

GARA: Igaza van Ratkónak. Ezek a kubaiak még a tengerben is üzekednek. Bemennek nyakig a langyos vízbe és összebújnak. A fejük mozgásáról látszik, hogy mit csinálnak. A parton ülök meg ütemes rikoltozással és tapssal buzdítják őket.

M. HOLLÓ JÁNOS: Hol láttad ezt?

GARA: Ott balra. Van ott egy amolyan népi strand. A helybéliek odajárnak fürödni. Látnod kellett volna...

M. HOLLÓ JÁNOS: Elég kellemetlen lehet a sós vízben. Különösen a nőknek.

GARA: A kubaiak mégis csinálják.

M. HOLLÓ JÁNOS: Egyszer majd megnézem. De én továbbra is a szárazföldön akarom csinálni. A tengerben csupán fürödni óhajtok. Velem jössz, Editkém?

KRÁMER EDIT: Természetesen.

M. HOLLÓ JÁNOS: Csak fürödni fogunk, azután majd keresünk egy-két szép kagylót, amit hazaviszek emlékébe, Natasának.

ANGELINA: A kagylókat nem szabad elvinni. A sziget másik oldalán, a Karib-tenger partján egyébként is szebb kagylók vannak, és oda is elmegyünk.

M. HOLLÓ JÁNOS: Azokat a kagylókat elvihetjük?

ANGELINA: Nem. De az örök néha elnézőek.

M. HOLLÓ JÁNOS: Editkém, menjünk fürödni. Estig ki sem jövünk a vízből. De akkor majd csókolódzunk.

(A tenger csobogása és távolról latin-amerikai zene hallatszik.)

KRÁMER EDIT: Már mindannyian elmentek vacsorázni.

M. HOLLÓ JÁNOS: Mi meg csókolódzni fogunk.

KRÁMER EDIT: Nem lehet.

M. HOLLÓ JÁNOS: Mi van?

KRÁMER EDIT: Nem tudom, mi történt velem. Megfájdult a szám. Napokkal ezelőtt kisebesedett a szájpadrólásom, és megrepedezett a nyelvem.

M. HOLLÓ JÁNOS: Hol van az a strand, ahol a helybéliek paráználkodnak?

KRÁMER EDIT: Ott balra.

M. HOLLÓ JÁNOS: Menjünk oda. Bűnös hely kell most nekünk. Tüzet gyújtunk, te ráköpsz a parázsra, és felszippantod a felszálló párát. Reggel már úgy fogunk csókolódzni, mint a pinty.

(Tűzropogás, hullámverés.)

KRÁMER EDIT: Meggyógyult a szám.

M. HOLLÓ JÁNOS: Akkor kezdhetjük.

KRÁMER EDIT: Kezdhettek. És estére majd folytatjuk Havannában.

(Szeretkezés zajai, majd hullámverés, gépkocsi motorjának zúgása, végül pohárcsörgés, bári zajok.)

M. HOLLÓ JÁNOS: Tegnap bevált az ősi magyar gyógymód. Edit ma reggel nagyon elevenen viselkedett az ágyban. És ma este is eljön a szállodába.

GARA: Nem fog eljönni.

M. HOLLÓ JÁNOS: Miért?

GARA: Az előbb kinn voltam azon a nagy téren, ahol fagyfaltot árulnak. Rengeteg embert láttam sorban állni. Edittel is találkoztam. Egy nagydarab néger karján lógott.

(Rövid szünet.)

M. HOLLÓ JÁNOS: Angelina!

ANGELINA: Tessék.

M. HOLLÓ JÁNOS: Ez az irigykedő montenegrói fickó azt állítja, hogy az előbb Editet egy nagydarab néger karján látta himbálódzni.

ANGELINA: Néha felbukkan a közelében egy nagydarab néger is.

M. HOLLÓ JÁNOS: Mások is felbukkantak?

ANGELINA: Hát... igen.

GARA: Mégis igazam volt, amikor a tüzesvérű magyar nőkről beszéltem. És még finoman fogalmaztam. Az olcsó ringyók persze mindenféle kórságot összeszedhetnek. Aztán továbbadják. Nem csodálkoznék, ha néhány hónap múlva téged is kiherélnének.

M. HOLLÓ JÁNOS: Atyaúristen! Köldöktől lefelé teljesen kihültem.

ANGELINA: Holnap megnézzük Hemingway házát.

M. HOLLÓ JÁNOS: A Karib-tengerhez szeretnék most menni, meleg vízben megfürödni, és egy szép kagylót előkaparni a homokból.

GARA: Jól érzed magad?

M. HOLLÓ JÁNOS: Mao-meno.

ANGELINA: A Karib-tengerhez is elmegyünk majd. De előbb megnézzük Hemingway házát. Már itt is a kocsis...

(autózúgás, majd repülőgép...)

M. HOLLÓ JÁNOS: *(félíg hangosan)* Kedveltem Hemingwayt, szívesen megnéztem a házát, de azután, amit Editről megtudtam, mindjárt a Karib-tenger mellé szerettem volna menni, de arra csak későbbben került sor. Későbbben találtam rá a szép rózsaszínű kagylóra, és a kagyló nem is olyan szép, mint amilyennek reméltem... Érdekes, ezek a kubaiak megkedvelték ezt az osztrigákban bizakodó rémes montenegrói fickót, adtak neki ajándékba egy szalmakalapot és egy szál cukor-

nádat. Nekem viszont csak egy vékony verseskötetet ajándékoztak. Gara szalmakalappal a fején, cukornáddal a kezében szállt fel a repülőgépre. A harmadik whisky után elaludt. A szalmakalap félrecsúszott a fején, a cukornádat a térde közé szorítja. Ezzel nincs baj, a szalmakalapot kell gyakran helyreigazítani, háromnegyed óránként, óránként felébred, ilyenkor whiskyt kér.

- GARA: *(horkolva ébred)* ...whiskyt... Van még?
- M. HOLLÓ JÁNOS: Van. Tessék...
- GARA: *(iszik)* Hol vagyunk...?
- M. HOLLÓ JÁNOS: A jéghegyek fölött...
- GARA: Nem kellett volna azt bizonygatnod, hogy széthullik a mi szép országunk. Ez egyáltalán nem igaz.
- M. HOLLÓ JÁNOS: Én egyáltalán nem bizonygattam semmit.
- GARA: De igenis bizonygattál. Pedig sohasem fog széthullani az ország. Tudod miért?
- M. HOLLÓ JÁNOS: Nem tudom.
- GARA: Azért, mert engem a repülőtéren Janica fog várni. Tudod, hogy ki az a Janica?
- M. HOLLÓ JÁNOS: Nem tudom.
- GARA: Egy horvát asszony. Elvált a horvát férjétől, és engem vár a repülőtéren. Ő a legszebb elvált asszony Horvátországban, és katolikus. Én viszont nem vagyok katolikus.
- M. HOLLÓ JÁNOS: Tudom.
- GARA: A kubai nők is katolikusok. Meg a legtöbb magyar nő.
- M. HOLLÓ JÁNOS: Ne beszéljünk erről.
- GARA: Janicával együtt fogom ünnepelni a katolikus karácsonyt. Hát ezért nem hullik szét az országunk. Nem kellett volna felelőtlenül fecsegned a kubaiak előtt.
- M. HOLLÓ JÁNOS: Nem fecsegetem felelőtlenül.
- GARA: Milyen a katolikus karácsony?
- M. HOLLÓ JÁNOS: Bensőséges.
- GARA: Én a hangos és vidám ünnepeket szeretem. Téged ki vár a repülőtéren?
- M. HOLLÓ JÁNOS: Talán Natasa. De nem biztos.
(Leszáll a repülőgép, felerősödik, majd megszűnik a motorok zaja.)
- GARA: Janica nincs itt a repülőtéren.
- M. HOLLÓ JÁNOS: Natasa sincs itt.
- GARA: Lehet, hogy mégis széthullik ez az ország.
(Vámosok kiabálása, halk, majd felerősödő balkáni zene.)